

metodika

**ZADÁVÁNÍ
VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK
PŘI MIMOŘÁDNÝCH
SITUACÍCH**

Verze: 1

březen 2025

OBSAH

1.	Úvod	3
2.	Stanovení výpočtu předpokládané hodnoty veřejné zakázky při mimořádné události	5
3.	Specifické situace v zadávání VZ při mimořádných situacích	7
4.	Uveřejňovací povinnosti	10
5.	Příklady dodržení zákonných mezí v mimořádné situaci	11
6.	Informační zdroje pro zadavatele VZ při mimořádných situacích	15

Úvod

1.1. Účel metodiky

Metodika popisuje postup při zadávání veřejných zakázek (dále jen „VZ“) podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) v mimořádné situaci.

Metodika obsahuje možnosti postupu na základě:

- **VZ malého rozsahu** (výjimka z povinnosti zadat VZ v zadávacím řízení podle §31 ZZVZ);
- **jednacího řízení bez uveřejnění** (krajní naléhavost – časové omezení podle § 63 odst. 5 ZZVZ); a
- **realizace VZ v nouzovém stavu** (výjimka z povinnosti zadat VZ v zadávacím řízení podle § 29 odst. 1 písm. c) ZZVZ).

1.2. Cílové skupiny

Obce a města:

Starostové, radní a vedoucí odborů odpovědných za krizové řízení a zadávání VZ.

Kraje:

Hejtmanství a odbory krizového řízení odpovědné za koordinaci pomoci a zadávání velkých VZ při mimořádných situacích.

Příspěvkové organizace:

Školy, zdravotnická zařízení a další subjekty zřízené obcemi nebo kraji.

Veřejní zadavatelé v sektoru infrastruktury:

Správci silnic, železnic, vodních děl a dalších klíčových objektů nutných pro obnovu provozu.

Orgány státní správy:

Ministerstva a další ústřední orgány odpovědné za podporu regionů při řešení krizových situací.

1.3. Stručný přehled právního rámce

- **Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů:** Upravuje postup při zadávání VZ.
- **Zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon, ve znění pozdějších předpisů (krizový zákon):** Upravuje postupy a pravomoci orgánů veřejné správy při řešení krizových situací.
- **Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv, ve znění pozdějších předpisů (zákon o registru smluv):** Stanovuje povinným subjektům povinnost zveřejňovat smlouvy s hodnotou nad 50 tis. Kč (bez DPH).

Stanovení výpočtu předpokládané hodnoty veřejné zakázky při mimořádné události

Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky (dále jen „PH VZ“) je klíčovým krokem v procesu zadávání VZ. Tento výpočet je nezbytný k volbě režimu VZ (VZ malého rozsahu, podlimitní VZ, nadlimitní VZ) či druhu zadávacího řízení, a tedy následného způsobu plnění zákonných povinností u zadávaných VZ.

Správné určení PH VZ je předpokladem pro dodržení správného postupu v souladu se ZZVZ.

Pokud nebyla VZ zadána v zadávacím řízení (což je případ VZ malého rozsahu nebo VZ zadané na základě výjimky podle § 29 odst. 1 písm. c) ZZVZ), musí být PH VZ stanovena v okamžiku zadání VZ, tedy v okamžiku uzavření smlouvy na VZ (není tedy možné uzavřít smlouvu na VZ malého rozsahu na dodávky či služby v hodnotě vyšší než 2 mil. Kč bez DPH nebo na stavební práce v hodnotě vyšší než 6 mil. Kč bez DPH).¹

V případech, kdy zadavatel realizuje zadávací řízení (dále jen „JŘBU“), se PH VZ stanoví k okamžiku zahájení zadávacího řízení.

Je nezbytné rozlišovat mezi různými způsoby stanovování PH VZ s ohledem na charakter a rozsah zadávaného plnění:

2.1. Podle § 16 odst. 6 ZZVZ se stanoví PH VZ malého rozsahu na základě údajů rozhodných pro její určení uvedené ve smlouvě na veřejnou zakázku. **PH VZ zadávaných v zadávacím řízení** se stanoví na základě údajů a informací o zakázkách stejného či podobného předmětu plnění; nemá-li zadavatel k dispozici takové údaje nebo informace, vychází z informací získaných průzkumem trhu, předběžnými tržními konzultacemi nebo jiným vhodným způsobem.

2.2. Identifikace jedné VZ, VZ rozdělená na části:

Při stanovování PH VZ je nezbytné zohlednit plnění, která tvoří funkční celek (mají věcnou a místní souvislost, resp. jsou spojena jednotícím záměrem) a jsou zadávána v časové souvislosti (**postup v souladu s § 18 ZZVZ**).

¹ Návrhem zákona, se mění zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory (sněmovní tisk č. 724, senátní tisk č. 52) dojde k navýšení finančních limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu na 3 mil. Kč bez DPH pro veřejné zakázky na dodávky a služby a na 9 mil. Kč bez DPH pro veřejné zakázky na stavební práce.

V případě, že zadavatel např. připravuje zadání nadlimitní VZ v otevřeném řízení, může VZ **rozdělit na části a využít postup na základě ustanovení § 18 odst. 3 ZZVZ**. Může tedy **některé části této VZ zadávat jako VZ malého rozsahu** (pokud PH této části bude do finančního limitu pro VZ malého rozsahu) **nebo ve zjednodušeném podlimitním řízení** (pokud PH této části bude do finančního limitu pro podlimitní VZ). Podmínkou však je dodržet finanční limity uvedené v § 18 odst. 3 ZZVZ, a tedy, že celková PH všech takto zadávaných částí VZ nepřesáhne 20 % souhrnné PH a že PH jednotlivé části VZ je nižší než částka stanovená nařízením vlády.²

2.3. VZ pravidelné povahy

Při stanovování PH VZ u VZ pravidelné povahy je nezbytné postupovat v souladu s **§ 19 ZZVZ**. V těchto případech se nepoužijí pravidla pro stanovení PH VZ podle § 18 ZZVZ, zejména zde není rozhodné, zda zadávané dodávky nebo služby tvoří jeden funkční celek či nikoli. Stanovení PH VZ dle § 19 se nepoužije pro stanovení PH VZ na stavební práce. Sčítat se naopak musí PH VZ stejného druhu. Nelze také využít vyčlenění podle § 18 odst. 3 ZZVZ.

PH u VZ pravidelné povahy nesmí být nižší než skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky či služby stejného či podobného druhu během předcházejících 12 měsíců, upravená o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců, nebo součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek či služeb, které mají být zadavatelem pořízeny během následujících 12 měsíců.

Je třeba si uvědomit, že veškeré zakázky realizované v rámci řešení mimořádné situace nemusí být zadávány pouze jedním zadavatelem (obcí). Mohou být zadávány různými subjekty, jako jsou příspěvkové organizace obce (školy, kulturní zařízení, technické služby) nebo externími organizacemi, jako jsou vodovody a kanalizace. Zadavatelem mohou být rovněž organizace zřizované krajem (střední školy) nebo kraj samotný, zejména pokud jde o správu komunikací II. a III. třídy. **Pokud jednotlivá plnění zadávaná více zadavateli tvoří jeden funkční celek a jsou zadávána v časové souvislosti, je potřeba postupovat v souladu s § 18 odst. 2 ZZVZ, tedy sečíst předpokládané hodnoty všech těchto zadávaných plnění.** V opačném případě se předpokládaná hodnota určuje na úrovni každého ze zadavatelů.³

VZ mohou být realizovány také samostatnými organizačními jednotkami. Stanovení PH VZ ve vztahu k **samostatným organizačním jednotkám** je specifické tím, že tyto jednotky mohou stanovit hodnotu zakázky samostatně, pokud splňují podmínky § 17 odst. 2 ZZVZ. O provozní jednotku s funkční samostatností při zadávání VZ nebo některých jejích kategorií podle § 17 odst. 2 ZZVZ jde tehdy, pokud provozní **jednotka dostatečně samostatně rozhoduje o svých provozních potřebách**, relativně **samostatně hospodaří a nezávisle rozhoduje o otázkách souvisejících se zadáváním VZ**. Samostatnost provozní jednotky může být stanovena obecně závaznými právními předpisy, minimálně by však měla být založena vnitřními předpisy zadavatele, důležitý je však také faktický stav.

Typickými příklady samostatných organizačních jednotek jsou fakulty vysokých škol či městské části územně členěných statutárních měst.

² Částka pro účely možnosti vyčlenění části veřejné zakázky (§ 5 nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdější předpisů): Částka pro jednotlivou část veřejné zakázky, která nemusí být zadávána postupy odpovídajícími celkové předpokládané hodnotě veřejné zakázky podle § 18 odst. 3 ZZVZ, činí a) 1 955 000 Kč v případě dodávek nebo služeb, b) 24 440 000 Kč v případě stavebních prací.

³ Viz např. rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, sp. zn. S 441,461/2018 ze dne 4. 1. 2019, potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu sp. zn. R 20/2019 ze dne 9. 4. 2019: „Zadavatelé sice nemají povinnost postupovat při zadávání určitého plnění, které tvoří funkční celek a je pořizováno v časové souvislosti, společně, nicméně skutečnost, že více zadavatelů postupuje při zadávání takového plnění samostatně, přičemž však nikoli izolovaně či nekoordinovaně, je nezbavuje povinnosti stanovit předpokládanou hodnotu takového plnění právě s ohledem na hodnotu celého funkčního celku.“

Specifické situace v zadávání VZ při mimořádných situacích

VZ, které řeší mimořádné události a jejichž realizace nesnese odkladu (je nezbytné je realizovat v co nejkratším časovém horizontu), **musí být prováděny pouze v rozsahu, který je nutný k uspokojení potřeb vyvolaných krajně naléhavými okolnostmi. Současně by měly být tyto VZ realizovány bezprostředně** (přiměřeně podle aktuálních možností a priorit zadavatele) **po vzniku situace**, kterou má plnění VZ řešit.

Zadavatel má v případě výše popsané mimořádné události zejména následující možnosti postupu:

3.1. VZ malého rozsahu

(dodávky a služby do 2 mil. Kč bez DPH, stavební práce do 6 mil. Kč bez DPH)

- V případě, že se bude dle předpokládané hodnoty jednat o VZ malého rozsahu, tedy u VZ na služby a dodávky **do 2 mil. Kč bez DPH**, u VZ na stavební práce **do 6 mil. Kč bez DPH**, nemusí zadavatel na základě výjimky podle § 31 ZZVZ postupovat v některém ze zadávacích řízení, která upravuje ZZVZ.
- Zadavatel může VZ zadat neformalizovaným způsobem v souladu se svým vnitřním předpisem (je-li vydán), který upravuje zadávání VZ a stanovuje finanční limity, v jejichž rámci lze zadat VZ malého rozsahu **napřímo**, finanční limity, v jejichž rámci lze zadat prostřednictvím **uzavřené výzvy** (zadavatel osloví konkrétní počet dodavatelů k podání nabídky) nebo **otevřené výzvy** (zadavatel umožní neomezenému okruhu dodavatelů účastnit se soutěže o VZ malého rozsahu).
- **Zadavatel může v rámci svého vnitřního předpisu stanovit postup při mimořádné situaci, popřípadě stanovit výjimky z postupu podle vnitřního předpisu.**
- Zadavatel je u VZ povinen dodržet základní zásady při zadávání VZ podle § 6 odst. 1 až 3 ZZVZ.

3.2. Jednací řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 5 ZZVZ (JŘBU)

- Pokud předpokládaná hodnota zadávané VZ překročí limity VZ malého rozsahu, může zadavatel v souladu s **§ 63 odst. 5 ZZVZ** postupovat v JŘBU za předpokladu, že to vyžaduje **krajně naléhavá okolnost**.
- VZ lze zadat tímto způsobem za splnění následujících podmínek, které musí být splněny kumulativně:
 - **existence (výskyt) krajně naléhavé okolnosti, jejímž důsledkem je nezbytnost použít tento druh zadávacího řízení;**⁴
 - **zadavatel nemohl výskyt této krajně naléhavé okolnosti předvídat;**
 - **zadavatel tuto krajně naléhavou okolnost sám nezpůsobil; a**
 - **zadavatel nemůže dodržet lhůty stanovené ZZVZ pro otevřené řízení, užší řízení nebo jednací řízení s uveřejněním** (u podlimitních veřejných zakázek též lhůty pro zjednodušené podlimitní řízení).
- Zadavatel je oprávněn využít postup podle komentovaného ustanovení ZZVZ **pouze v rozsahu, který je nutný k uspokojení potřeb vyvolaných krajně naléhavými okolnostmi**. Typicky se bude jednat o situace, kdy povodeň naruší infrastrukturu v obci, přeruší dodávku pitné vody či bude potřeba zajistit podporu evakuovanému obyvatelstvu. Musí se jednat o dodávky, služby či stavební práce, které je nutné zajistit okamžitě, kdy by při prodloužení hrozilo riziko dalších škod na majetku, zdraví či životech, nebo je nutno zajistit základní potřeby pro obyvatele.
- Zadavatel postupuje v tomto případě v souladu s **§ 67 ZZVZ**. Zadavatel je oprávněn JŘBU zahájit (kromě výzvy k jednání či podání nabídky) rovněž přímo jednáním s určitým dodavatelem či dodavateli. Uzavření smlouvy se tak může velmi přibližovat uzavírání smlouvy v soukromoprávních vztazích. I v tomto případě je však zadavatel povinen podle **§ 211 ZZVZ** průběh jednání v dostatečné míře zdokumentovat, a to včetně důvodů, které k použití JŘBU vedly.
- Je třeba upozornit na povinnost stanovenou v **§ 74 odst. 1 ZZVZ**, kdy je zadavatel povinen v nadlimitním režimu požadovat po dodavateli i v JŘBU prokázání splnění základní způsobilosti. Z důvodu naléhavého veřejného zájmu může zadavatel postupovat v souladu s **§ 75 odst. 2 ZZVZ**, kdy v případě neprokázání základní způsobilosti podle **§ 74 odst. 1 ZZVZ** nemusí zadavatel vyloučit dodavatele ze zadávacího řízení. V případě, kdy jsou dány důvody pro použití JŘBU v mimořádných situacích souvisejících například s povodněmi, jsou tyto podmínky podle názoru MMR naplněny. Zadavatel je však povinen i v tomto případě identifikovat skutečného majitele vybraného dodavatele **podle § 122 odst. 5 až 8 ZZVZ**.

⁴ Jak uvedl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 29.06.2020, sp. zn. 30 A 145/2018: „Pokud jde o první ze shora uvedených podmínek, tj. nezbytnost zadání v krajně naléhavém případě, její splnění je odvislé od prokázání značného stupně intenzity zadavatelovy potřeby, jež má být touto formou uspokojována, a extrémní časové naléhavosti jejího uspokojení. V principu bude první podmínka splněna v situaci, kdy dochází k ohrožení lidského života či zdraví, k možnosti vzniku ekologických katastrof či havárií, popř. kdy jsou odstraňovány jejich přímé následky, nebo kdy okamžitým neuspokojením zadavatelovy poptávky hrozí výrazné materiální škody či ochromení funkčnosti ve významném rozsahu.“

- Smlouva uzavřená postupem v JŘBU v krajní nouzi musí být z povahy věci uzavřena jen na dobu nezbytně nutnou.⁵
- Zadavatelé by se měli snažit plnit stanovené povinnosti i v mimořádné situaci. Pokud to nebude možné, měl by zadavatel veškeré zákonné a dokumentační povinnosti splnit, resp. doplnit bezprostředně poté, co to okolnosti dovolí. Totéž platí pro případ, že by plnění probíhalo dle předpokladu jako VZ malého rozsahu, ale nakonec byl finanční limit pro podlimitní veřejnou zakázku překročen.
- Zadavatel je následně rovněž povinen v souladu s § 217 ZZVZ vyhotovit do 30 pracovních dní od ukončení zadávacího řízení písemnou zprávu zadavatele, kterou uveřejní na profilu zadavatele. Zadavatel je dále povinen odeslat do 30 dnů uzavření smlouvy oznámení o výsledku zadávacího řízení do Věstníku VZ, ve kterém uvede odůvodnění použití JŘBU. V případě, že se na zadavatele vztahuje povinnost uveřejnění smlouvy v registru smluv podle zákona o registru smluv, uveřejní zadavatel uzavřenou smlouvu bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od jejího uzavření (k nabytí účinnosti smlouvy viz níže v kapitole 4).

3.3. Nouzový stav (výjimka podle § 29 písm. c) ZZVZ)

- ZZVZ v § 29 odst. 1 písm. c) umožňuje postupovat bez zadávacího řízení v případě, že jsou veřejné zakázky zadávány nebo plněny v rámci zvláštních bezpečnostních opatření a současně nelze učinit takové opatření, které by provedení zadávacího řízení umožňovalo. To se však vztahuje pouze na případy, kdy zadavatel postupuje podle jiných právních předpisů (jde zejména o **zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon, zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy**).
- Např. podle § 14 odst. 4 písm. b) krizového zákona může hejtman kraje za stavu nebezpečí nařídít bezodkladné provádění staveb, stavebních prací, terénních úprav nebo odstraňování staveb anebo porostů za účelem zmírnění nebo odvrácení ohrožení vyplývajícího z krizové situace. Podle § 21 odst. 2 písm. b) krizového zákona zajišťuje starosta obce za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce, správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit. **Je však třeba upozornit, že výjimky z povinnosti zadat VZ v zadávacím řízení je nezbytné vykládat restriktivně. Výjimku proto nelze využít na všechny VZ zadávané v rámci stavu nebezpečí, ale pouze ty, kde hrozí zejména nebezpečí pro osoby či majetek, je dána urgentnost a jsou realizovány v rámci výše uvedených krizových opatření. Zároveň musí platit, že nelze učinit takové opatření, které by provedení zadávacího řízení umožňovalo.**

⁵ „Z povahy tohoto ustanovení totiž vyplývá, že může-li zadavatel na základě tohoto ustanovení použít jednacím řízení bez uveřejnění pouze, pokud je to nezbytné v důsledku krajně naléhavé okolnosti, pak rovněž i smlouva na základě tohoto jednacím řízení uzavřená by měla trvat pouze po dobu nezbytnou pro odstranění následků krajně naléhavé okolnosti, tj. po dobu přiměřenou účelu, za jakým byla uzavřena.“ (rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 5. 1. 2018, sp. zn. S0288/2017/VZ).

Uveřejňovací povinnosti

- I v mimořádných situacích je nezbytné dodržet alespoň základní principy transparentnosti.
- Vhodné je uzavřít smlouvu **písemně** (podle zákona o registru smluv – § 8 odst. 2 musí být od 50 tis. Kč smlouva uzavřena písemně nebo jiným způsobem umožňujícím uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv.) či alespoň uzavření smlouvy **dostatečným způsobem zdokumentovat** (tak, aby ji bylo možné v případě potřeby předložit kontrolním orgánům).
- Podle § 6 odst. 2 zákona o registru smluv nabývá i bez uveřejnění v registru smluv účinnosti smlouva, která byla uzavřena "v mimořádné situaci" nebo za účelem odvrácení nebo zmírnění újmy hrozící bezprostředně v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí (i taková smlouva však musí být do 30 dnů uveřejněna na profilu zadavatele nebo v registru smluv).
- Podle § 3 odst. 2 písm. k) zákona o registru smluv nepodléhá uveřejnění v registru smluv smlouva, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je obec, která nevykonává rozšířenou působnost, příspěvková organizace touto obcí zřízená nebo právnická osoba, v níž má taková obec sama nebo s jinými takovými obcemi většinovou účast. I v těchto případech však platí, že veřejný zadavatel je podle § 219 ZZVZ povinen uveřejnit smlouvu s cenou přesahující 500 tis. Kč bez DPH ve lhůtě 30 dnů od jejího uzavření na profilu zadavatele.

Příklady dodržení zákonných mezí v mimořádné situaci

Cílem příkladů je pomoci zadavatelům rozlišit situace, v nichž se jedná o nezbytnou potřebu postupovat „nestandardně“ (např. na základě JŘBU podle § 63 odst. 5 ZZVZ), a to z důvodu krajně naléhavých okolností, kdy nelze současně čekat na výsledek standardního zadávacího postupu, od situací, kdy je třeba již využít standardní postupy (například otevřené řízení, zjednodušené podlimitní řízení apod.).

5.1. Řešení situace na základní škole, která byla poškozena povodní

a) *Zadání stavebních prací v JŘBU podle § 63 odst. 5 ZZVZ*

V důsledku povodně byla dvoupatrová základní škola zasažena do té míry, že spodní patro bylo poškozeno a nebylo bezpečné a hygienicky vyhovující. Zadavatel uzavřel bezprostředně v době po povodni, kdy podmínky pro JŘBU byly splněny, smlouvu⁶ s určitým dodavatelem (stavební společností). Ze zpětné vazby starostů postižených obcí je přitom zřejmé, že v dané situaci často byl k dispozici jen velmi omezený okruh dodavatelů (jelikož část jich mohla být taktéž zasažena či byli zasaženi jejich zaměstnanci). Tato stavební společnost provedla bezprostřední zásahy ve škole (odklizení bahna a trosky, pokud nebyly odstraněny např. dobrovolníky, odstranění zasažených omítek, podlah, dveří apod.). V případě patrové základní školy tyto zásahy, spolu se zprovozněním dodávek vody a elektřiny umožnily, aby se obnovila výuka alespoň v prvním patře.

Zadavatel musí posoudit, zda v rámci veřejné zakázky zadané v krajní nouzi v JŘBU může pokračovat i v opravě spodního patra školy, aniž by porušil ZZVZ. Zde nelze přehlédnout, že přístup do prvního patra by probíhal prostorami, které velmi pravděpodobně nesplňují platné stavební a hygienické předpisy, a to v situaci, kdy uživatelé budovy jsou převážně děti.

⁶ S ohledem na okolnosti lze předpokládat, že se často jedná jen o velmi strohé ujednání rozsahu objednávky.

V praxi pochopitelně je otázka určení okamžiku, kdy již není možné JŘBU využít, velmi složitá, a je obtížné na ni v obecnější rovině odpovědět. Je třeba vycházet ze skutečnosti, že podmínkou použití JŘBU není jen samotný urgentní stav, ale rovněž fakt, že plnění nelze zadat v některém ze standardních druhů zadávacích řízení. Nejde však jen o otázku lhůty pro podání nabídek, ale u stavebních prací rovněž o otázku technických podmínek, tedy zpracování projektové dokumentace a soupisu dodávek, služeb a stavebních prací s výkazem výměr v souladu s § 92 ZZVZ.⁷ ZZVZ tuto podmínku výslovně nestanoví, ale v praxi může být pro odlišení možnosti postupovat v JŘBU nebo ve standardním zadávacím řízení určující, zda zadavatel potřebuje pro zadání VZ zpracovat projektovou dokumentaci, příp. získat povolení podle stavebního zákona, či nikoli. Rovněž rozsah poškození nemusí být hned známý, některé poruchy se mohou vyskytnout se zpožděním (např. praskání zdiva v důsledku jeho promrznutí; totéž může platit pro vozovky). Zadavatel by se však měl snažit odhadnout i poruchy či závady, které se mohou vyskytnout se zpožděním po mimořádné události a v rámci preventivních opatření bezprostředně po mimořádné události s nimi již v rámci JŘBU počítat.

K této problematice uvádíme, že uvedené situace je třeba posuzovat podle toho, k jakému cíli se zadavatel rozhodl směřovat. Pokud je cílem uvést školu do provozuschopného stavu i v přízemí (a to například včetně tělocvičny a odborných učeben) a takto komplexně zajistit výuku dětí v obci, je možné, aby takové plnění bylo předmětem veřejné zakázky zadané v JŘBU, i pokud plnění bude probíhat delší dobu než jen bezprostředně po mimořádné události. Přiměřenou dobou je však maximálně doba několika navazujících měsíců, nikoliv opravy trvající např. 1 či 2 roky. Je také třeba striktně dodržet podmínku toho, že v rámci těchto oprav nebude probíhat komplexní obnova či rekonstrukce školy ("vylepšení"), tedy že výsledkem veřejné zakázky zadané v JŘBU bude pouze uvedení do původního stavu (samozřejmě s přihlédnutím k tomu, že budou použity soudobé stavební materiály apod.), ale nedojde k plnění, jehož výsledkem by byla kvantitativně a kvalitativně jiná podoba školy.

Pokud by však zadavatel přikročil k tomu, že výuka bude zajištěna na dostatečně dlouhou dobu v náhradních prostorách, nebo je například nutné nechat prostory po prvotním zásahu (odstranění omítek apod.) vysychat v řádu týdnů či dokonce měsíců, nelze již postup v JŘBU z důvodu krajní naléhavosti pro navazující opravy použít. V takovém případě má totiž zadavatel již vytvořen dostatečný prostor k tomu, aby mohl zadat navazující plnění ve standardním zadávacím řízení (v němž již nebude, co se týká rekonstrukce, resp. obnovy z kvalitativního hlediska nijak limitován). Samozřejmě v případě školy, u níž je využívána část (horní patro), je možné i v takovém případě bezprostředně po mimořádné události provedení prací, kterými bude zajištěna základní bezpečnost dětí při průchodu spodním patrem apod.

b) Přechod na standardní zadávání

Další VZ, které nesplňují podmínky popsané v písm. a), je nutné zadat standardním postupem. V tomto případě je případně možné v souladu se ZZVZ VZ rozdělit na části a postupovat při zadávání některých částí v mírnějším režimu za splnění podmínek podle § 18 odst. 3 ZZVZ (viz výše v kapitole 2).

Je samozřejmě možné, že škola bude vyžadovat rozsáhlejší rekonstrukci. Tu již však bude třeba vhodně naplánovat a zadat ve standardním zadávacím řízení.

⁷ Zde však připomínáme, že § 92 ZZVZ umožňuje formulovat technické podmínky i jinak pokud budou dostatečné k podání porovnatelných nabídek. V případě jednodušších prací k odstranění následků povodní, resp. jednodušších oprav si lze takový postup představit.

5.2. Oprava vozovek a chodníků

a) *Akutní zajištění průjezdnosti*

Poškození komunikací, případně úplné zničení některých jejích částí, které by znemožňovalo průjezd složek integrovaného záchranného systému (IZS), je nutné řešit ihned. V takovém případě je zpravidla možné postupovat podle výjimky dle § 29 odst. 1 písm. c) ZZVZ, v souladu s opatřeními hejtmána dle krizového zákona. V tomto režimu se provádí nejzásadnější okamžité zásahy.

Pro navazující opravy nezbytné k zajištění průjezdnosti a dopravní obslužnosti je možné postupovat v JŘBU. Potřeba zásahů se může objevit i s odstupem od mimořádné události, např. proto, že provizorní vysprávký vozovek nevydrží provoz, dojde ke klesání či sesuvům podloží v důsledku jeho vysychání apod. Obdobně jako u předchozího příkladu základní školy je třeba, aby zadavatel zvážil, jakým způsobem k opravě přistoupí. Lze si představit, že již v rámci veřejné zakázky zadané v JŘBU bezprostředně po vzniku krajně naléhavé situace bude zadavatel postupovat tak, aby vozovku obnovil v relativně krátkém čase do víceméně původního stavu. Anebo se omezí na základní zajištění průjezdnosti (provizorní zasypání výmolů apod.); v takovém případě však již bude muset celkovou rekonstrukci zadat později již ve standardním zadávacím řízení. V případě pozemních komunikací je nezbytnost využít JŘBU třeba posuzovat také významem dané vozovky. Jiná je situace u páteřního průtahu obcí (zejména pokud v zásadě nemá rovnocennou alternativu) a jiná u místních komunikací, které slouží pro přístup k několika rodinným domům (nicméně i zde je možné v rámci JŘBU bezprostředně po vzniku krajně naléhavé situace základní průchodnost či průjezdnost zajistit).

b) *Následné opravy*

Další opravy komunikací (např. kompletní rekonstrukce povrchu, oprava chodníků) je nutné zadat standardním postupem. Jakkoliv to může být z pohledu občanů nepopulární, není možné postupem v JŘBU zadat veřejnou zakázku na kompletní rekonstrukci jinak (byť s určitými obtížemi) průjezdných a průchozích komunikací či chodníků (výmoly ve vozovce, poničená dlažba apod.).

5.3. Klíčové body a zásady, které je třeba mít na paměti:

a

Jednací řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 5 ZZVZ:

Tento postup je určen pro situace, kdy je nezbytné rychle reagovat na krajně naléhavé okolnosti, které zadavatel nemohl předvídat ani je nezpůsobil. Toto JŘBU lze použít pouze tehdy, pokud nelze dodržet lhůty pro standardní zadávací řízení.

b

Omezení trvání smlouvy:

Smlouva uzavřená v JŘBU podle § 63 odst. 5 ZZVZ musí mít z povahy věci omezené trvání.

c

Přechod na standardní zadávání:

Jakmile je mimořádná situace stabilizována a není již naléhavá, je nutné přejít na standardní zadávací postupy pro další práce, které nejsou bezprostředně nutné pro ochranu zdraví, života nebo majetku.

d

Transparentnost a dokumentace:

Každé rozhodnutí o zadání VZ v mimořádné situaci musí být řádně zdokumentováno a odůvodněno (alespoň dodatečně). Je důležité, aby zadavatel evidoval důvody nezbytnosti těchto VZ a odůvodnění jejich hospodárnosti.

e

Minimalizace rizik zneužití JŘBU:

Je důležité zajistit, aby JŘBU nebylo zneužíváno pro VZ, které nemají výše popisovaný naléhavý charakter. Tento postup by měl být skutečně výjimečný a využit pouze v situacích, kdy není možné zajistit plnění jiným způsobem.

f

Specifika pro různé předměty plnění:

Například obnova tělocvičny či odborných učeben, které nejsou bezprostředně nutné pro základní provoz, by měla být zadána standardní cestou, protože okamžité zajištění plnění této části osnov není nezbytné.

g

Co je a co není VZ:

Pokud například dodavatel provede stavební práce a požaduje pouze proplacení nákladů na materiál s tím, že stavební práce provede zdarma (jako formu dobrovolnické činnosti či pomoci po povodni), je nezbytné pamatovat na skutečnost, že také nákup materiálu je VZ.

Informační zdroje pro zadavatele VZ při mimořádných situacích

6.1. Portál o veřejných zakázkách

www.portal-vz.cz

- Veřejné zakázky při mimořádné situaci – povodně 2024
([Veřejné zakázky při mimořádné události povodně 2024 - Portál o veřejných zakázkách](#))
- Možnosti zadavatelů při zadávání veřejných zakázek ve stavu nouze
([Možnosti zadavatelů při zadávání veřejných zakázek ve stavu nouze.docx](#))
- Doporučení ke změnám v nouzovém stavu
([Doporučení ke změnám v nouzovém stavu.docx](#))
- Stanovisko expertní skupiny ke změně závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku
([171010_Zmena-zavazku-ze-smlouvy-na-verejnou-zakazku.pdf](#))
- Změny nabídky a uzavření smlouvy na veřejnou zakázku
([podminky_pro_uzavreni_smlouvy-MM-upr-VF.docx](#))
- Délka zadávacího řízení
([zkraceni-zadavaciho-rizeni.docx](#))

6.2. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

www.uohs.gov.cz

- Možnosti operativních postupů zadavatelů podle zákona o zadávání veřejných zakázek při zvládnutí živelní pohromy:
https://www.uohs.gov.cz/download/Sekce_VZ/Methodiky/Stanovisko_zadavani-VZ_povodne-2024.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
2025

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR